

SZKOLENIE WSTĘPNE INSTRUKTAŻ STANOWISKOWY

Murarz • Tynkarz

e-book

Szkolenie wstępne Instruktaż stanowiskowy

MURARZ TYNKARZ

pod red. Bogdana Rączkowskiego

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy
z dnia 27 lipca 2004 r.
w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy
(Dz.U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.)

e-book

Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o.
Gdańsk 2012

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
Instruktaż stanowiskowy – zasady ogólne	5
Ramowy program instruktazu stanowiskowego	8
Szczegółowy program szkolenia	9
Szczegółowy program szkolenia na stanowisku pracy murarz, tynkarz	
Wymagania ogólne dla pomieszczenia, stanowiska pracy i pracownika	14
Zagrożenia na stanowisku pracy i sposoby ochrony przed zagrożeniami. Sprzęt ochrony osobistej	18
Zasady bezpiecznej pracy na stanowisku murarza, tynkarza	20
Przepisy prawne	29
Polskie Normy	30

PUBLIKACJE POWIĄZANE TEMATYCZNIE

WPROWADZENIE

Podstawę prawną szkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy stanowi art. 237³ k.p. i wydane na podstawie art. 237⁵ k.p. rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.).

Instruktaż stanowiskowy jest częścią szkolenia wstępnego (poprzedza go instruktaż ogólny), a zatem pracownik, uczeń lub praktykant muszą go odbyć przed dopuszczeniem do pracy na danym stanowisku.

Cel, zakres i ilość godzin szkolenia zostały określone w programie ramowym w rozporządzeniu.

Na poszczególnych stanowiskach należy obowiązkowo opanować szczegółowe programy instruktażu.

W zalecanym dla szkoleń opracowaniu przedstawiamy wzorcowy program szczegółowy dla stanowiska – murarz, tynkarz. Dokładnie omawiamy ogólne wymagania dla tego stanowiska, typowe zagrożenia i zasady bezpiecznej pracy oraz ochrony przed zagrożeniami.

Stanowisko pracy

Racjonalna organizacja stanowiska roboczego murarza, tynkarza powinna zapewnić bezpieczne i łatwe wykonywanie pracy poprzez odpowiednią ochronę przed czynnikami niebezpiecznymi (urazowymi), szkodliwymi i uciążliwymi (hałas, wibracja, zapylenie, oświetlenie, mikroklimat, duże i zbędne obciążenie pracownika).

Stanowisko pracy murarza w zasadzie będzie znajdowało się na różnego typu rusztowaniach oraz na poziomie podłogi, w przypadku prac przygotowawczych. Stanowisko pracy powinno spełniać podstawowe wymogi w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Stanowiska pracy murarza, tynkarza, a także składowiska wyrobów i materiałów lub maszyn i urządzeń budowlanych nie mogą być usytuowane bezpośrednio pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi lub w odległości liczonej w poziomie od skrajnych przewodów, mniejszej niż:

- **3 m** – dla linii o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 1 kV,
- **5 m** – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 1 kV, lecz nieprzekraczającym 15 kV,
- **10 m** – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 15 kV, lecz nieprzekraczającym 30 kV,
- **15 m** – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 30 kV, lecz nieprzekraczającym 110 kV,
- **30 m** – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 110 kV.

Wyposażenie stanowiska pracy murarza, tynkarza

Narzędzia i sprzęt murarski

Podstawowe narzędzia murarza to:

- **kielnia** – służąca do nanoszenia, rozprowadzania i wyrównywania zaprawy na murze oraz do zbierania jej nadmiaru,
- **pion** – do sprawdzania linii pionowych muru,
- **poziomnica** – do sprawdzania poziomu murów; dla sprawdzenia dokładności poziomu murów, ław fundamentowych czy podłóg na dłuższym odcinku używa się specjalnej okutej deski o długości 45 m, zwanej **linią ważną**, lub

poziomnicy węzowej – węża wodnego z rurkami szklanymi na końcu o długości $8 \div 14$ m,

- **kątownik murarski** – drewniany lub stalowy do wyznaczania kątów prostych na powierzchni muru,
- **młotek murarski** – do przycinania cegieł,
- inne niezbędne narzędzia, jak: **przecinak murarski, kirka, dłuta, przebijaki itp.**

UWAGA! Po zakończeniu pracy narzędzia należy dokładnie wyczyścić i zakonserwować.
Do pracy używać tylko narzędzi sprawnych, ostrych. Narzędzia uszkodzone wymienić natychmiast na sprawne.

Narzędzia i sprzęt tynkarski

Podstawowe narzędzia tynkarza to:

- **kielnia** – służąca do obrzucania tynkowanych powierzchni zaprawą,
- **packi** – z uchwytem, o różnych wymiarach, służące do równania warstwy tynku, zacierania warstwy tynku na gładko lub ostro – wykonane z drzewa, ze stali lub styropianu – w zależności od potrzeb,
- **łata murarska** – długości 2 m, do sprawdzania równości powierzchni tynku,
- **listwy tynkarskie** – do wyznaczania powierzchni tynku,
- inne narzędzia służące do wykańczania naroży, gzymsów itp.

UWAGA! Po zakończeniu pracy narzędzia należy dokładnie wyczyścić i zakonserwować.
Do pracy używać tylko narzędzi sprawnych, ostrych. Narzędzia uszkodzone wymienić natychmiast na sprawne.

Narzędzia mechaniczne

Betoniarka

Właściwe wymieszanie składników zaprawy murarskiej czy tynkarskiej jest podstawowym warunkiem otrzymania jednolitej mieszanki o dobrym rozmieszczeniu ziaren kruszywa, cementu i dodatków (np. wapna). Składniki zaprawy można mieszać mechanicznie lub ręcznie. Mieszanie ręczne stosuje się rzadko, jedynie na budowach bardzo małych lub do wykonania niewielkiej ilości zaprawy. Powszechnie stosuje się mieszanie mechaniczne w betoniarkach.

Betoniarka składa się z:

- mieszalnika – zbiornika, w którym miesza się składniki betonu, z jednym lub dwoma otworami służącymi do wsypywania składników, a po ich wymieszaniu do opróżniania z mieszanki betonowej,
- urządzenia wysypowego – zasobnika lub kosza wysypowego podnoszonego za pomocą specjalnych lin i wysypującego przygotowane składniki betonu do mieszalnika,
- urządzenia wysypowego – służącego do opróżniania mieszalnika z mieszanki betonowej – o różnej konstrukcji,
- zespołu napędowego – elektrycznego lub spalinowego,
- urządzenia zaopatrującego w wodę – zbiornika wodnego umieszczonego u góry, z ręcznym lub automatycznym włącznikiem dozującym wodę; woda może być także doprowadzona węzłem wyposażonym w zawór i wodomierz przepływowy,
- ramy – podwozia betoniarki – ruchomego (na kołach) lub stałego.

Agregat do mechanicznego wykonywania tynków

Wykonywanie tynków sposobem mechanicznym polega na zmechanizowanym przygotowaniu, podawaniu i narzucaniu zapraw oraz zacieraniu tynków. Stosuje się zestawy typu stacjonarnego oraz przewoźnego (agregaty tynkarskie) – bez sprężarki lub ze sprężarką.

ZAGROŻENIA NA STANOWISKU PRACY I SPOSOBY OCHRONY PRZED ZAGROŻENIAMI. SPRZĘT OCHRONY OSOBISTEJ

Do zagrożeń na stanowisku pracy murarza, tynkarza należą:

Czynniki niebezpieczne

- Zagrożenia związane z elementami wirującymi maszyn (brak osłon maszyn budowlanych):
 - betoniarka,